

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Стаменка Славейкова Митова** преподавател към Катедра „Кинезитерапия“ на Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“ при Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

Относно дисертационен труд на тема:

„КИНЕЗИТЕРАПЕВТИЧЕН ПОДХОД ПРИ ДЕЦА С ДЕТСКА ЦЕРЕБРАЛНА ПАРАЛИЗА“,

представен от Исан Кадри Емини за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“, област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление: 7.4. Обществено здраве, научна специалност: „Кинезитерапия“.

Научен ръководител: доц. д-р Мариела Филипова

Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният ми за становище дисертационен труд е разработен от Исан Кадри Емини във връзка с придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 7.4. Обществено здраве (Кинезитерапия).

Дисертационният труд е посветен на един от най-значимите проблеми в детската неврорехабилитация - възможностите за оптимизиране на кинезитерапевтичното въздействие при деца с детска церебрална парализа. Темата е актуална както от научна, така и от социална и практическа гледна точка, поради високата честота на заболяването и необходимостта от продължителна комплексна рехабилитация за ограничаване на инвалидизацията и подобряване качеството на живот на засегнатите деца.

Дисертационният труд е разработен в обем от 151 страници и включва три приложения. Структурата му е логически последователна и съответства на изискванията за научноизследователски труд от този тип. Разработката съдържа увод, три основни глави, дискусия, изводи, препоръки, научни приноси, заключение, библиография и приложения.

Библиографската справка обхваща 156 литературни източника, от които 7 на кирилица и 149 на латиница. Това показва задълбочена информираност на автора по разглежданата проблематика и добро познаване на съвременните научни публикации в областта.

За онагледяване на изложението и представяне на получените резултати са използвани 72 таблици, 72 диаграми и авторски снимков материал, които допринасят за по-доброто възприемане, анализиране и интерпретиране на представените данни.

Актуалност и значимост на изследването

Детската церебрална парализа представлява едно от най-честите неврологични заболявания в детска възраст и е сред водещите причини за трайни двигателни нарушения и инвалидизация. Сложният характер на заболяването, разнообразието на клиничните форми и тежестта на функционалните ограничения изискват непрекъснато усъвършенстване на рехабилитационните подходи и разработване на ефективни модели за функционално възстановяване.

В този контекст темата на дисертационния труд е безспорно актуална и значима както от научна, така и от практическа гледна точка. Авторът насочва вниманието си към възможностите

за приложение на съвременни кинезитерапевтични подходи и тяхното комбиниране в единен модел на въздействие, насочен към подобряване на двигателните функции и функционалната независимост на децата с детска церебрална парализа.

Особено ценен е стремежът към интегриране на доказани концепции от съвременната неврорехабилитация и адаптирането им към индивидуалните потребности на пациентите.

Литературният обзор демонстрира задълбочено познаване на научната литература по разглеждания проблем. Анализирани са етиологичните фактори, патогенетичните механизми, клиничните характеристики и съвременните рехабилитационни подходи при деца с детска церебрална парализа. Авторът не се ограничава единствено до описателен преглед, а извършва критичен анализ на съществуващите методики и аргументира необходимостта от усъвършенстване на рехабилитационната практика.

Целта, задачите, обектът, предметът и работната хипотеза са ясно формулирани и логически произтичат от направения литературен анализ. Методологичният дизайн е добре структуриран и съответства на поставените изследователски цели.

Изследването е проведено сред 30 деца със спастична диплегична форма на детска церебрална парализа, разпределени в експериментална и контролна група. Прилаганата кинезитерапевтична програма е реализирана в продължение на две години и включва елементи от концепциите Bobath, Vojta и PNF, както и други специализирани средства на съвременната кинезитерапия.

За оценка на ефективността са използвани утвърдени международни инструменти - GMFM-88, Modified Ashworth Scale (MAS) и измерване на пасивния обем на движение (PROM). Използването на стандартизирани методи за оценка гарантира надеждността и обективността на получените резултати.

Получените резултати са представени систематично, анализирани са задълбочено и са интерпретирани коректно. Данните показват статистически значимо подобрение на двигателните функции, намаляване на спастичността и увеличаване на ставната подвижност при децата от експерименталната група. Това потвърждава ефективността на приложената комбинирана кинезитерапевтична програма и значението на продължителната индивидуализирана рехабилитация.

Особено положително впечатление прави практическата насоченост на разработката. Представената методика може успешно да бъде използвана в клиничната практика и да послужи като модел за работа при деца с детска церебрална парализа.

Научни и научно-приложни приноси

Считам, че дисертационният труд съдържа следните по-съществени научни и научно-приложни приноси:

Извършен е систематизиран анализ на съвременните кинезитерапевтични подходи при деца с детска церебрална парализа и са очертани възможностите за тяхното комплексно приложение.

Разработен е алгоритъм за функционална оценка на деца с детска церебрална парализа, който позволява по-прецизно планиране на рехабилитационния процес.

Разработена и апробирана е авторска комбинирана кинезитерапевтична програма, базирана на принципите на Bobath, Vojta и PNF.

Чрез двугодишно проследяване е доказана ефективността на приложената методика по отношение на двигателните функции, мускулния тонус и ставната подвижност.

Предложен е практически приложим модел за дългосрочна рехабилитация на деца с детска церебрална парализа, който може да бъде внедрен в специализираната клинична практика.

Автореферат и публикации

Авторефератът е разработен съгласно нормативните изисквания и коректно отразява структурата, методологията, резултатите, изводите и приносите на дисертационния труд.

Представената публикационна активност е в съответствие с изискванията за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд на тема „**Кинезитерапевтичен подход при деца с детска церебрална парализа**“ представлява самостоятелно, завършено и актуално научно изследване с доказана научна и практическа стойност.

Авторът демонстрира задълбочени теоретични познания, умения за научен анализ и способност за самостоятелно провеждане на научноизследователска дейност. Получените резултати и формулираните приноси представляват реален принос към развитието на кинезитерапията и детската неврорехабилитация.

Въз основа на изложеното давам своята положителна оценка на дисертационния труд и убедено предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на Исан Кадри Емини образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 7.4. Обществено здраве (Кинезитерапия).

05.06.2026 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Стаменка Митова

OPINION

by Associate Professor Stamenka Slaveykova Mitova, PhD, Department of Physiotherapy, Faculty of Public Health, Health Care and Sport, South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria

Regarding the dissertation thesis entitled:

„PHYSIOTHERAPEUTIC APPROACH IN CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY“

submitted by Isan Kadri Emini for the award of the educational and scientific degree Doctor (PhD)

in the field of higher education: 7. Healthcare and Sports,

professional field: 7.4. Public Health,

doctoral programme: Physiotherapy

Scientific Supervisor: Assoc. Prof. Mariela Filipova, PhD

General Characteristics of the Dissertation Thesis

The dissertation thesis submitted for evaluation has been prepared by Isan Kadri Emini in fulfillment of the requirements for the award of the educational and scientific degree Doctor (PhD) in the professional field 7.4. Public Health (Physiotherapy).

The dissertation addresses one of the most significant challenges in the field of pediatric neurorehabilitation – the optimization of physiotherapeutic interventions for children with cerebral palsy. The topic is highly relevant from scientific, social, and practical perspectives, given the high prevalence of the condition and the need for long-term comprehensive rehabilitation aimed at reducing disability and improving the quality of life of affected children.

The dissertation comprises 151 pages and includes three appendices. Its structure is logical and consistent with the requirements for a scientific research study of this type. The thesis consists of an introduction, three main chapters, discussion, conclusions, recommendations, scientific contributions, final conclusions, references, and appendices.

The bibliography contains 156 references, including 7 sources in Cyrillic and 149 sources in Latin script. This demonstrates the author's extensive familiarity with the subject matter and a thorough understanding of contemporary scientific literature in the field.

To facilitate the presentation and interpretation of the research findings, the dissertation includes 72 tables, 72 charts, and original photographic material, which contribute to a clearer understanding, analysis, and interpretation of the presented data.

Relevance and Significance of the Research

Cerebral palsy is one of the most common neurological disorders in childhood and remains a leading cause of permanent motor impairment and disability. The complex nature of the condition, the diversity of its clinical manifestations, and the severity of functional limitations necessitate the continuous improvement of rehabilitation strategies and the development of effective models for functional recovery.

In this context, the topic of the dissertation is undoubtedly relevant and significant from both

scientific and practical perspectives. The author focuses on the possibilities of applying contemporary physiotherapeutic approaches and integrating them into a comprehensive intervention model aimed at improving motor function and functional independence in children with cerebral palsy.

Particularly valuable is the author's effort to integrate evidence-based concepts from modern neurorehabilitation and adapt them to the individual needs of patients.

The literature review demonstrates a thorough knowledge of the scientific literature related to the research topic. The author analyzes the etiological factors, pathogenetic mechanisms, clinical characteristics, and contemporary rehabilitation approaches for children with cerebral palsy. Rather than limiting the review to a descriptive presentation, the author provides a critical analysis of existing therapeutic methods and substantiates the need for further improvement of rehabilitation practice.

The research aim, objectives, subject matter, object of study, and working hypothesis are clearly formulated and logically derived from the literature review. The methodological design is well structured and fully aligned with the stated research objectives.

The study was conducted on 30 children diagnosed with the spastic diplegic form of cerebral palsy, divided into an experimental group and a control group. The physiotherapy programme was implemented over a two-year period and incorporated elements of the Bobath, Vojta, and PNF concepts, together with other specialized methods of contemporary physiotherapy.

The effectiveness of the intervention was assessed using internationally recognized instruments, including the Gross Motor Function Measure (GMFM-88), the Modified Ashworth Scale (MAS), and measurements of Passive Range of Motion (PROM). The use of standardized assessment tools ensures the reliability and objectivity of the obtained results.

The findings are presented systematically, analyzed comprehensively, and interpreted appropriately. The results demonstrate statistically significant improvements in motor function, reduction of spasticity, and increased joint mobility in the experimental group. These findings confirm the effectiveness of the combined physiotherapy programme and highlight the importance of long-term individualized rehabilitation.

A particularly strong aspect of the dissertation is its practical orientation. The proposed methodology has clear clinical applicability and may serve as an effective model for the rehabilitation of children with cerebral palsy in both specialized rehabilitation centers and everyday clinical practice.

Scientific and Applied Contributions

In my opinion, the dissertation contains several significant scientific and practical contributions, which can be summarized as follows:

A systematic analysis of contemporary physiotherapeutic approaches for children with cerebral palsy has been conducted, outlining the possibilities for their integrated and comprehensive application in rehabilitation practice.

A functional assessment algorithm for children with cerebral palsy has been developed, providing a more precise basis for planning and monitoring the rehabilitation process.

An original combined physiotherapy programme based on the principles of the Bobath, Vojta, and Proprioceptive Neuromuscular Facilitation (PNF) concepts has been developed and clinically tested.

Through a two-year follow-up period, the effectiveness of the proposed intervention has been demonstrated with regard to improvements in motor function, muscle tone regulation, and joint mobility.

A practically applicable model for long-term rehabilitation of children with cerebral palsy has been proposed, which has the potential to be implemented in specialized clinical and rehabilitation settings.

The presented contributions enrich the existing body of knowledge in the field of pediatric

neurorehabilitation and provide valuable opportunities for the optimization of physiotherapeutic practice in children with cerebral palsy.

Abstract and Publications

The abstract has been prepared in accordance with the applicable academic requirements and accurately reflects the structure, methodology, results, conclusions, and scientific contributions of the dissertation thesis.

The publication activity presented by the doctoral candidate meets the requirements for the award of the educational and scientific degree Doctor (PhD).

CONCLUSION

The dissertation thesis entitled “Physiotherapeutic Approach in Children with Cerebral Palsy” represents an original, completed, and highly relevant scientific study with demonstrated scientific merit and practical applicability.

The author demonstrates profound theoretical knowledge, strong analytical skills, and the ability to conduct independent scientific research. The results obtained and the contributions achieved constitute a meaningful addition to the development of physiotherapy and pediatric neurorehabilitation.

Based on the above considerations, I give my positive evaluation of the dissertation thesis and strongly recommend that the esteemed members of the Scientific Jury award Isan Kadri Emini the educational and scientific degree Doctor (PhD) in the professional field 7.4. Public Health (Physiotherapy).

Date: June 5, 2026

Prepared by:

Assoc. Prof. Stamenka Mitova, PhD